

Vlaams
Parlement

ingediend op **663** (2020-2021) – Nr. 3
17 maart 2021 (2020-2021)

Amendementen

op het ontwerp van decreet

tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009
tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001
van het Europees Parlement en de Raad
van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik
van energie uit hernieuwbare bronnen
en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944
van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019
betreffende gemeenschappelijke regels
voor de interne markt voor elektriciteit
en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU

Documenten in het dossier:
663 (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen

AMENDEMENT Nr. 3

**voorgesteld door Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne,
Willem-Frederik Schiltz, Wilfried Vandaele, Tinne Rombouts en
Inez De Coninck**

Artikel 3

Punt 27° vervangen door wat volgt:

"27° in punt 81° wordt tussen de zinsnede "intermediair bij de aankoop van energie," en het woord "bevrachter" de zinsnede "energiegemeenschap van burgers, hernieuwbare-energiegemeenschap," ingevoegd en wordt tussen het woord "bevrachter" en het woord "of" de zinsnede ", dienstverleners van flexibiliteit, aanvrager van flexibiliteit, aggregatoren" ingevoegd;"

VERANTWOORDING

De in voorliggend ontwerp van decreet voorgestelde wijziging van artikel 1.1.3, 81°, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 interfereerde met de invoeging bij het decreet van 30 oktober 2020 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 in hetzelfde punt 81° van de intermediair bij de aankoop van energie. Via voorliggend amendement worden beide wijzigingen van punt 81° op elkaar afgestemd. Voorliggend amendement heeft geen inhoudelijke gevolgen.

AMENDEMENT Nr. 4

**voorgesteld door Andries Gryffroy, Robrecht Bothuyne,
Willem-Frederik Schiltz, Wilfried Vandaele, Tinne Rombouts en
Inez De Coninck**

Artikel 3

In punt 37 de zinsnede "140°" telkens vervangen door de zinsnede "139°/1".

VERANTWOORDING

Met het decreet van 30 oktober 2020 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 werd reeds een punt 140° "zorgwoning" toegevoegd aan artikel 1.1.3, zodat de definitie "zelfverbruik van energie" niet als punt 140°, maar als punt 139°/1 moet worden ingevoegd.

AMENDEMENT Nr. 5

voorgesteld door Johan Danen, Mieke Schauvliege en Chris Steenwegen

Artikel 5

Een punt 8° toevoegen, dat luidt als volgt:

"8° aan punt 4° wordt een punt n) toegevoegd, dat luidt als volgt:

"n) jaarlijks rapporteren in welke mate het decretale kader rond flexibiliteit en energiegemeenschappen en de verdere uitwerking ervan leidt tot een flexibeler gebruik van het bestaande net en een versnelling van een

duurzame energietransitie waarin de burger centraal staat. Meer bepaald worden hierin minstens volgende aspecten opgenomen:

- 1) leidt het kader tot voldoende burgerparticipatie;*
- 2) kunnen kwetsbare groepen er voldoende aan deelnemen en van de voordelen ervan genieten;*
- 3) in welke mate maakt het kader experimenten mogelijk en activeert het nieuwe én bestaande gemeenschappen voor energiedoelen;*
- 4) hoe verloopt de bredere ontwikkeling van flexibiliteit en energiegemeenschappen in Vlaanderen, wat is de ecologische, economische en sociale toegevoegde waarde van energiegemeenschappen en de toegevoegde waarde van flexibiliteit voor het energiesysteem, wat is de bijdrage ervan aan de energietransitie;*
- 5) welke (resterende) hinderpalen en mogelijke remediëringsopties zijn er.”.”.*

VERANTWOORDING

Het voorliggende decretale kader sluit aan bij de letter en de geest van de Europese richtlijnen, maar laat tegelijkertijd nog heel veel open. Dat is een goede zaak als het de complexiteit van het kader kan beperken en ruimte en mogelijkheden biedt voor experimenten. Nauw aansluiten bij de richtlijnen en gaandeweg aanvullen naarmate er geëxperimenteerd, overlegd en onderzocht wordt, is een pragmatische strategie. Zoals de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) en de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (Minaraad) echter terecht benadrukten in hun advies van 30 november 2020, is een brede evaluatiebepaling noodzakelijk voor een degelijke, open leerstrategie. Om te garanderen dat de gehanteerde pragmatische aanpak degelijk vorm krijgt, vragen de raden een evaluatiebepaling op te nemen in het decreet. Een jaarlijks evaluatierapport kan daarbij zorgen voor transparantie. De politieke en parlementaire bespreking ervan zal het mogelijk maken om de visie rond flexibiliteit en energiegemeenschappen gaandeweg vorm te geven en waar nodig bij te sturen. Meer bepaald willen de indieners van voorliggend amendement verwijzen naar de volgende passages in de memorie van toelichting, die een indicatie geven rond welke punten er zeker verdere monitoring zal nodig zijn:

- “Het versterken van de betrokkenheid van burgers, lokale overheden, niet-commerciële instellingen en ondernemingen is immers een belangrijke factor om het maatschappelijk draagvlak voor de energietransitie en de verdere uitbouw van hernieuwbare energieprojecten te versnellen en te verhogen.”
- “Daarnaast dient benadrukt te worden dat de concepten in de richtlijnen heel sterk de nadruk leggen op de participatie en het versterken van burgers en huishoudens in de energiemarkt.”
- “Het versterken van de positie van afnemers in de energiemarkt, individueel of collectief in een energiegemeenschap, biedt dan ook kansen om de energie-efficiëntie van huishoudens te verbeteren en energiearmoede te bestrijden door een lager verbruik en voordeligere leveringstarieven.”

AMENDEMENT Nr. 6

voorgesteld door Johan Danen, Mieke Schauvliege en Chris Steenwegen

Artikel 56

Aan de voorgestelde tekst van artikel 4.8.1, §1, tweede lid, de volgende zinsnede toevoegen:

“en die bovendien als doel heeft om de vennoten of leden maximaal en op voet van gelijkheid bij de eigen activiteiten te betrekken.”.

VERANTWOORDING

De geest van de Europese richtlijn is om burgers actief te betrekken bij het energiebeleid. In die zin is de participatie van de burgers in een energiegemeenschap van burgers ook een doel op zich en onderdeel van de maatschappelijke meerwaarde die men wil bereiken. Daartoe is het nodig dat alle vennoten

of leden van de energiegemeenschap van burgers gelijkwaardig en via democratische besluitvorming betrokken worden bij de beslissingen over activiteiten van de energiegemeenschap van burgers.

AMENDEMENT Nr. 7

voorgesteld door Johan Danen, Mieke Schauvliege en Chris Steenwegen

Artikel 56

In de voorgestelde tekst van artikel 4.8.1, §1, tussen het tweede en het derde lid, een nieuw lid invoegen, dat luidt als volgt:

"Om te vermijden dat het winstoogmerk primeert op de voordelen op ecologisch, sociaal of economisch gebied, worden de beslissingen binnen de energiegemeenschap democratisch georganiseerd."

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 6.

AMENDEMENT Nr. 8

voorgesteld door Johan Danen, Mieke Schauvliege en Chris Steenwegen

Artikel 57

In de voorgestelde tekst van artikel 4.8.2, §1, derde lid, tussen de eerste en de tweede zin, invoegen wat volgt:

"Voor de hernieuwbare-energiegemeenschap geldt een inspanningsverbintenis om zo veel mogelijk natuurlijke personen bij de werking van de hernieuwbare-energiegemeenschap te betrekken. Om te vermijden dat het winstoogmerk primeert op de voordelen op ecologisch, sociaal of economisch gebied, worden de beslissingen binnen de energiegemeenschap democratisch georganiseerd."

VERANTWOORDING

De geest van de Europese richtlijn is om burgers actief te betrekken bij het energiebeleid. In die zin is de participatie van de burgers in een hernieuwbare-energiegemeenschap ook een doel op zich en onderdeel van de maatschappelijke meerwaarde die men wil bereiken. Daartoe is het nodig dat inspanningen gedaan worden om voldoende burgers effectief te betrekken bij de werking van de hernieuwbare-energiegemeenschap. Daarnaast is het belangrijk dat alle vennoten of leden van de energiegemeenschap, ook de gewone burgers die lid zijn, gelijkwaardig en via democratische besluitvorming betrokken worden bij de beslissingen over activiteiten van de hernieuwbare-energiegemeenschap.

AMENDEMENT Nr. 9**voorgesteld door Johan Danen, Mieke Schauvliege en Chris Steenwegen**

Artikel 58

Aan de voorgestelde tekst van artikel 4.8.3, derde lid, toevoegen wat volgt:

"de minimale inhoud van statuten, missie en jaarrekening/verslag, waaraan een energiegemeenschap die zich aanmeldt moet voldoen. Het betreft bepalingen m.b.t. het open lidmaatschap van burgers, democratische controle, autonomie en effectief eigenaarschap van de productiemiddelen waarvan de energiegemeenschap gebruikmaakt."

VERANTWOORDING

Een eenvoudige aanmelding kan niet volstaan om erkend te worden als energiegemeenschap. De Vlaamse Regering moet de minimale inhoud van statuten, missie en jaarrekening/verslag bepalen waaraan een energiegemeenschap die zich aanmeldt moet voldoen. Het betreft bepalingen met betrekking tot open lidmaatschap van burgers, democratische controle, autonomie en effectief eigenaarschap van de productiemiddelen waarvan de energiegemeenschap gebruikmaakt.

AMENDEMENT Nr. 10**voorgesteld door Johan Danen, Mieke Schauvliege en Chris Steenwegen**

Artikel 59

Aan de voorgestelde tekst van artikel 4.8.4, §4, eerste zin, toevoegen wat volgt:

"en burgers maximaal te betrekken bij de activiteiten van hernieuwbare-energie-gemeenschappen en energiegemeenschappen van burgers."

VERANTWOORDING

De bedoeling van de Europese richtlijnen en het decretale kader is onder andere om:

- de betrokkenheid van burgers, lokale overheden, niet-commerciële instellingen en ondernemingen te versterken als een belangrijke factor om het maatschappelijk draagvlak voor de energietransitie en de verdere uitbouw van hernieuwbare-energieprojecten te versnellen en te verhogen;
- de positie van afnemers in de energiemarkt, individueel of collectief, in een energiegemeenschap te versterken, om kansen te bieden om de energie-efficiëntie van huishoudens te verbeteren en energiearmoede te bestrijden door een lager verbruik en voordeligere leveringstarieven.

Deze belangrijke doelstellingen worden momenteel echter onvoldoende in het voorliggende ontwerp van decreet verankerd. Integendeel, de huidige bepalingen zouden zelfs kunnen leiden tot het uitsluiten van kwetsbare doelgroepen, zoals blijkt uit de toelichting bij artikel 61 en artikel 62 van het ontwerp van decreet: "Dit impliceert dat klanten van de distributienetbeheerder in de hoedanigheid van sociale leverancier, niet aan energiedelen kunnen doen. De toepassing van energiedelen op deze klanten lijkt een enorme complexiteit te zijn die een aparte analyse vraagt. Die analyse zal in het kader van een faciliterend kader gemaakt worden om te bekijken op welke manier kwetsbare doelgroepen (inclusief de klanten van de sociale leverancier) kunnen betrokken worden."

Het is daarom belangrijk dat er een decretale verankering is voor een aantal essentiële principes en doelstellingen als leidraad voor de verdere uitwerking ervan.

De ondersteuningsmaatregelen voor energiegemeenschappen moeten niet generiek zijn, maar gekoppeld aan bepaalde activiteiten die energiegemeenschappen kunnen ontwikkelen en verwezenlijken. Dat moet verder vorm krijgen in de uitvoeringsbesluiten en het faciliterend kader.

In Nederland wordt gewerkt met Regionale Energiestrategieën. Daarbij wordt aan projectontwikkelaars gevraagd (inspanningsverbintenis) om burgerparticipatie via een energiegemeenschap mogelijk te maken. Dat gebeurt door het organiseren van overleg met de omgeving en lokale overheden, wat dan resulteert in een participatieovereenkomst.

AMENDEMENT Nr. 11

voorgesteld door Johan Danen, Mieke Schauvliege en Chris Steenwegen

Artikel 59

In de voorgestelde tekst van artikel 4.8.4, §4, tussen het eerste en het tweede lid, invoegen wat volgt:

"Meer bepaald zal de Vlaamse Regering in instrumenten voorzien die:

- 1° burgerparticipatie stimuleren. Dit kan o.a. via eigenaarschap, medezeggenschap, derdepartijfinanciering, democratische besluitvorming, vastgelegde engagementen in de statuten, extra ondersteuning van hernieuwbare-energiegemeenschappen en energiegemeenschappen van burgers in de mate dat deze bijdragen tot de participatie van burgers en tot het bereiken van sociale en ecologische doelstellingen;*
- 2° de positie en participatie van kwetsbare groepen verbeteren en stimuleren, de rechten van beschermde klanten vrijwaren en ervoor zorgen dat kwetsbare groepen maximaal mee kunnen genieten van de baten van de energietransitie;*
- 3° de aanvaardbaarheid van nieuwe processen en technologieën bij diverse types consumenten verhogen.*

Daarbij zal de Vlaamse Regering in een rol voorzien voor lokale besturen, aangezien die goed geplaatst kunnen zijn om een vooraanstaande regisseursrol op te nemen bij energiegemeenschappen. Ook bieden de gebouwen van lokale besturen opportuniteiten om een substantiële bijdrage te leveren aan de energietransitie.

In dat kader vraagt de Vlaamse Regering aan de VREG om te monitoren in welke mate hernieuwbare-energiegemeenschappen en energiegemeenschappen van burgers effectief erin slagen burgers te betrekken en bijdragen aan het behalen van sociale en ecologische doelstellingen en zo een maatschappelijke meerwaarde realiseren. In die rapportering brengt de VREG ook de eventuele hindernissen voor rechtstreekse burgerparticipatie in energiegemeenschappen in kaart."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij amendement nr. 10.

